

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Samhällsutvecklingsenheten
Maria Andersson
010-225 1238
Maria.t.andersson@lansstyrelsen.se

SAMRÅDSYTTRANDE

1(4)

2013-05-31

Dnr: 402-520-13

Uppsala kommun
Plan- och byggnadsnämnden
753 75 UPPSALA

Detaljplan för kvarteret Plantskolan, Uppsala kommun, Uppsala län

Redogörelse för ärendet

Detaljplanen har överlämnats till Länsstyrelsen för samråd i enlighet med plan- och bygglagen. Ärendet handläggs med normalt planförfarande.

Syftet med planen är att möjliggöra byggande av en förvaltningsbyggnad för Uppsala universitet (UADM), samt ytterligare en institutionsbyggnad för universitetets utbildning och forskning, med möjlighet till en aula eller annan service för campusområdet Blåsenhus. Planen ska säkerställa att kvarteret Plantskolan får en markanvändning och bebyggelse som är förenlig med de kulturhistoriska värdena i området och med riksintresseområdet för kulturmiljövård Uppsala stad, C 40 A.

Överensstämmelse med översiktsplan

Detaljplanen överensstämmer med gällande översiktsplan.

Miljöbedömning

Kommunen har bedömt att planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan, utifrån påverkan på kulturmiljön och riksintresseområdet för kulturmiljövård. Länsstyrelsen delar denna uppfattning. En miljöbedömning har enligt 6 kap 11 § miljöbalken därför genomförts och en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) enligt 6 kap 12 § miljöbalken har upprättats. Förutsättningarna för att exploatera området bygger på stor uppmärksamhet på och lyhördhet för befintliga värden i området. Begreppet institutionsbyggnader i park ska också vara vägledande för hur bebyggelse placeras och utformas.

Synpunkter utifrån länsstyrelsens särskilda bevakningsområden/ statliga intressen

Riksintressen

Platsen för kvarteret Plantskolan ingår i en mycket viktig del av riksintresset Uppsala stad, med dess närhet till slottet, Botaniska trädgården och Carolina Rediviva. Förslaget till ny detaljplan har därför föregåtts av en analys och värdering av kulturmiljöerna runt kvarteret Plantskolan och finns sammanställda i en rapport från Upplandsmuseet. Vid årsskiftet 2012/2013 gjordes också en miljökonsekvensbeskrivning för kulturmiljön.

2013-05-31

Dnr: 402-520-13

Den nya bebyggelsen i kvarteret Plantskolan planeras för universitetets administration, samt för dess utbildning och forskning. Detta stämmer väl in i riksintresset, där Uppsalas roll som lärdomsstad har satt tydliga fysiska spår, jämsides med rollen som domkyrkostad och dess betydelse för centralmakten. Den planerade användningen i området samspelar på så sätt med riksintresset.

Planförslaget möjliggör en byggnad av monumental karaktär i omedelbar närhet till Uppsala slott och Botaniska trädgården. På olika sätt har detaljplaneförslaget anpassats för att detta ska vara genomförbart utan att försöka påtagligt skada kulturmiljön. Till exempel förhåller sig den föreslagna byggnadens höjd till slottsanläggningen så att dess lågdel planeras i samma höjd som bastionen och dess högdela ska motsvara borggruvenens högsta del. För att korrespondera med de gröna strukturer som präglar området har också bestämmelser lagts till i detaljplanen som anger att träd ska planteras, exempelvis längs Norbyvägen respektive Dag Hammarskjölds väg.

Länsstyrelsen bedömer dock att påverkan på riksintresset Uppsala stad blir trots de föreslagna regleringarna i detaljplanen betydande. Den nya byggnaden riskerar genom sin monumentala karaktär och placering att dominera över viktiga delar av riksintresset, mer än att samspela med dessa. Ett genomförande av detaljplanen kommer att negativt påverka upplevelsen av den historiska miljön och hur de olika delarna i riksintresset hänger samman, likväl som grönstrukturen i området.

Länsstyrelsen anser att byggrättens framskjutna placering i kvarterets nordöstra hörn, i anslutning till Norbyvägen och Dag Hammarskjölds väg, är olämplig. En så hög och massiv byggnadsvolym riskerar här att konkurrera med slottets monumentala karaktär på ett olyckligt sätt. Byggnadens höjd och dess omedelbara närhet till Botaniska trädgården riskerar också att få en negativ inverkan på riksintresset, med påverkan såväl inifrån trädgården som uppifrån slottet. Under sommaren skulle trädens kronor till stora delar skymma byggnaden i utblicken från slottet, men under halva året står träden avlödade och förvaltningsbyggnaden skulle framträda tydligt. I miljökonsekvensbeskrivningen omtalas symmetrin med träd och grönska på såväl norra som södra sidan om Botaniska trädgården som en viktig faktor ur riksintressesynpunkt. Trädraden mot Norbyvägen kan inte anses vara tillräcklig som grön pendang till Carolinaparken(Engelska parken).

Söder om planområdet finns de två byggnadsminnena Landshövdingens stall och Lugnet, vilka båda kommer att påverkas av ny bebyggelse i planområdet. Lågdelen på förvaltningsbyggnaden skjuter ut mot Dag Hammarskjölds väg, och påverkar den visuella kontakten mellan slottet och Landshövdingens stall. Därmed försvåras förståelsen av det historiska sambandet mellan stallet och slottets funktion som landshövdingens residens. Trädgårdsmästarebostaden Lugnet kommer att påverkas framför allt om etapp 2 blir verklighet, då det gröna stråket mot Botaniska trädgården bryts av institutionsbyggnaden. Länsstyrelsen menar därför att byggrätten närmast Lugnet bör utgå, alternativt flyttas och väsentligt sänkas i förhållande till byggnadsminnets för att skapa nödvändigt respektavstånd.

Vidare efterfrågar Länsstyrelsen en redogörelse för hur slottets terrasseringar kommer att påverkas av en sänkning av Dag Hammarskjölds väg, inklusive breddning av G/C-vägen.

Länsstyrelsen anser att samrådsförslaget medger en utformning och omfattning av bebyggelse inom kvarteret Plantskolan som sammantaget innebär en betydande påverkan på flera grundläggande värden i riksintresseområdet. Länsstyrelsen bedömer därför att detaljplanen inte kan genomföras utan risk för påtaglig skada på riksintresseområdet Uppsala stad, C 40 A och att planförslaget i nuvarande utformning kan komma att bli föremål för en överprövning om den förs vidare till granskning och antagande.

Miljökvalitetsnormer

Ett plangenomförande kommer att medföra ett ökat dagvattenflöde från området. Kommunen planerar därför att anlägga ett fördröjningsmagasin under mark. Vegetation på tak kan bidra till ytterligare fördröjning av flödena. Länsstyrelsen anser att beskrivningen om utformning samt behov av och möjligheter till rening av dagvattnet behöver göras mer ingående. Det är också nödvändigt att redovisa till vilken recipient dagvattnet leds, om denna är en vattenförekomst samt recipientens vattenkvalitet och nuvarande status. Information finns på <http://www.viss.lst.se/>. Recipientens status kan ge vägledning om vilken rening som behövs. Vidare bör en redogörelse göras för om det finns en risk för att det ökade dagvattenutflödet kan medföra att miljökvalitetsnormerna inte uppnås.

Luftkvalitet och MKN för luft

Planhandlingarna bör kompletteras med ett resonemang kring miljökonsekvensnormerna för luft. Hur värdena ser ut idag och hur de kan förväntas öka respektive minska utifrån föreslagen exploatering.

Hälsa och säkerhet

Länsstyrelsen bedömer det behövs göras en bullerutredning med redovisning av nutida samt beräknade framtida trafikmängder på Dag Hammarskjölds väg och vad dessa genererar för bullernivåer. Det är också viktigt att, vid behov, säkerställa skyddsåtgärderna, till exempel genom planbestämmelser.

Vattenskyddsområde

Planområdet ligger inom yttre vattenskyddsområde. Markarbeten, vilket även innefattar pålning, närmre högsta grundvattenyta än 1 meter kräver dispens från Länsstyrelsen. I planhandlingarna anges att grundvattennivån inte har kontrollerats särskilt för denna exploatering. Kunskapen om grundvattennivåns läge bygger därför på tidigare observationer. Utifrån områdets status som vattenskyddsområde(yttre zon), planerade pålningsarbeten och kända markföroreningar bör frågan utredas närmare i den fortsatta planprocessen.

Eventuella fyllnadsmassor som läggs upp inom området får inte utgöra någon risk för grundvattnet och ska helst vara jungfruliga.

2013-05-31

Dnr: 402-520-13

Mellankommunala frågor

En ändring av detaljplanen kommer inte att ha någon inverkan på andra kommuner.

Strandskydd

Planförslaget berör inte något strandskyddsområde

Övriga synpunkter

Fornlämningar

Inom kvarteret Plantskolan är arkeologin ett pågående projekt. Ett mindre antal boplotsindikerande anläggningar påträffades vid en arkeologisk utredning 2012. Förundersökning beräknas kunna utföras under 2013.

När det gäller sänkning av korsningen Norbyvägen – Dag Hammarskjölds väg samt Dag Hammarskjölds väg i höjd med terrasserna framför slottet så kan det komma att krävas arkeologisk övervakning. Det är oklart hur tjocka massor som är påförda under vägen. Det har tidigare påträffats förhistoriska brandgravar och fynd (troligen vikingatid) i terrasseringarna framför slottet.

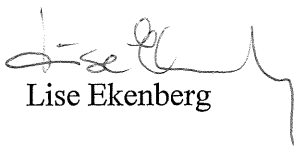
Naturmiljö

Vid plantering av ny vegetation inom planområdet bör den anpassas till omgivande befintlig grönsstruktur för att fungera som livsmiljö och spridningsväg för de i området förekommande arterna.

Övrigt

Planhandlingarna bör tydliggöra vilken lagstiftning (PBL eller ÄPBL) som gäller för planärendet. I planhandlingarna hänvisas till ett planprogram som upprättades innan nya PBL trädde i kraft. I lagens övergångsbestämmelser anges att planer som påbörjas innan nya PBL ska handläggas enligt ÄPBL.

I ärendet har t.f. enhetschef Lise Ekenberg beslutat och Maria Andersson varit föredragande. I handläggningen i ärendet har företrädare för kulturmiljö- miljöskyddsenheten deltagit.

Lise Ekenberg

Maria Andersson

Kopia till:

Kulturmiljö och folkhälsa, miljöskyddsenheten, fysisk planering, akten